

VALDĪBAS VĒSTNESIS

Maksa par „Valdības Vēstnesi“:	
ar piesūtīšanu:	bez piesūtīšanas:
par Ls	(saņemot ekspedīcijā)
par Ls	par Ls
1 gadu 22,—	1 gadu 18,—
1/2 gadu 12,—	1/2 gadu 10,—
3 mēn. 6,—	3 mēn. 5,—
1 2,—	1 1,70
Piesūtīt pa pastu	Par atsevišķu
un pie atkalpār-	numuru 10
devējiem 13	

Latvijas valdības
Iznāk katru dienu, izņemot

Redakcija:
Rīgā, pili, 2. ist. Tālrūnis 20032
Runas stundas no 11—12

oficiālais laikraksts
svētdienas un svētku dienas

Kantoris un ekspedīcija:
Rīgā, pili, 1. ist. Tālrūnis 20031
Atvērta no pulksten 9—3

Sludinājumu maksa:

a) tiesu sludinājumi līdz 30 vienslejiņām rindinām	Ls 4,—
par katru tālāku rindīņu	„—,15
b) citu iestāžu sludinājumi par katru vienslejiņu rindīņu	„—,20
c) no privātiem par katru viensl. rindīņu (par obligat. studin.)	„—,25
d) par dokumentu pazaudēšanu no katras personas	„—,80

Finansu ministra rīkojums par valsts odelolona pārdošanas cenām.

Valsts Prezidents Dr K. Ulmanis, valdība un vienotā tauta Vienības svētku svinībās.

Ne senā, vecā sirmā, ne arī tagadējā jaunā Rīgā nekad nav bijis tik daudz pacīlātas svētku izjūtas, prieka gavīļu, dziesmu skaņu un ugunu mirdzuma, kā nupat nosvinētos Tautas vienības svētkos š. g. 14. un 15. maijā. Tāpat arī citās pilsētās un ciemos un lauku sētās šie svētki ieskaņēja un izskaņēja kā liels, plašs visu tautu un katru tās locekli, pieaugušus un bērnus līdzieskaitot, visus vienā kopīgā saimē saistošs un kopīgā izjūtā līdzī pārdzīvojams liels, mudinošs un arī gandarījumu dodošs svinīgs notikums un pārdzīvojums. Jau sen pirms 15. maija tam sāka gatavoties visa zeme: Rīga — radot šim svinībām un mūsu valsts galvas pilsētai cienīgu svētku ietēru, lai svētki noritētu ar šim svinībām piemērotu ārejo un iekšējo svinīgumu, un skolas, jaunatnes un valsts un pašvaldību iestādes un sabiedriskās organizācijas, — lai godam atzīmētu pārdzīvojamo laikmetu un tā svarīgos notikumus, kurū visu liecinieki mēs esam visā mūsu valstī. Visā šī lielā un plašā sagatavošanās 15. maija svinībām noritēja ar vajadzīgo sajūsmu un lielu prieku un bija godam pabeigta jau 14. maijā kad Rīgā, pie arhiepiskapa katedrales radīta jaunā, lielā laukuma no mūsu skolām, no mazpulkiem, no vanagu, skautu un gaidu vienībām, no jaunatnes Cerību pulciņiem, no visas mūsu zemes taviem un tāliem apgabaliem bija ieradušies daudzi tūkstoši jauno pilsoņu un mūsu zemes likteņu tarpmāko piepildītāju — sveikt un sumināt mūsu Valsts un Ministru Prezidentu un mūsu tautas vienotāju un vadītāju Dr K. Ulmani.

Taisni plkst. 14 fanāru skaņas un jaunatnes gavīles vēstīja, ka Valsts Prezidents Dr K. Ulmanis ierodas svētku vietā. Jaunatne viņam uzgavīlēja, kaisīja viņa ceļā puķes, sauca „lai dzīvo“ un sveica viņu ilgiem un sirsnīgiem aplausiem, bet jaunatnes apvienotie kori Vidzemes artilērijas pulka orķestra pavadība nodziedāja: „Sveiks, tautas vadonī, sveiks saulainais maijs!“.

Kopā ar Valsts Prezidentu Dr K. Ulmani Latvijas kredītbiedrības nama greznī dekorētajā balkonā stāvēja arī kara ministris gen. J. Balodis, Ministru Prezidenta biedris M. Skujenieks, valdības locekļi un armijas komandiera vietnieks — viņa štāba priekšnieks. Valsts Prezidentu uzrunāja un apsveica Rīgas pilsētas galva R. Liepiņš.

Valsts Prezidenta Dr K. Ulmaņa runa.

„Jaunatne, jaunatnes draugi! Dimdi, nodimdi, varenā Rīga, uz jauno augšanu pār tautu tautām! Latviju varoņu gars ceļ Rīgu, latvieši pašī valda pili, atdzimst mūsu laiku Rīga, stalta, daiļa, dižena.

Kāds brīnišķīgs skats! Kāda aizraujoša aina šie atveras mūsu acu priekšā. Mēs, šai vietā stāvot, redzam tagad no mūsu Rīgas vairāk, kā dažkārt agrākos gados, ilgu laiku pa viņas ielām staigādām. Mūsu priekšā tagad Māras baznīca atvīz visā sava staltuma, un šie uz jauna „15. maija laukuma“, uz šī jaunā laukuma, kas tagad ir atbrīvots no vecu laiku mūrēm un gruvežiem, uz šī atkarotā laukuma, kuram mēs ar nodomu devām 15. maija laukuma nosaukumu, lai tas arī ar savu vārdu, ne tikai vien ar savu esamību, pasaka it visiem mums un visiem citiem, jauniem, veciem, pastāvīgiem Rīgas iedzīvotājiem un caurbraucējiem, ka arī šis laukums vēsta citus laikus. Uz šī laukuma un pie šiem

Rīgas pilsētas galvas R. Liepiņa runa.

„Augsti godātais Valsts Prezidenta kungs, augsti godātie ministru kungi, ekscelences, šis pausmes dalībnieki, damas un kungi! Vēl tikai priekš pusotra gada vieta, kur mēs šodien esam pulcējušies, bija apņemta cieši viena pie otras sablīvētam apsubējušām ēkām, ēciņām, skūpiem un skūpiņiem, un tā ne ar ko neatšķīrās no citām līdzīgām vietām iekšpilsētā. Rīdiznieki pie šī skata bija pieraduši, un tiem nemaz prātā nenāca, ka tā vieta varētu pieņemt cienīgāku izskatu. Vienīgi Jums, augsti godātais Valsts Prezidenta kungs, bija skaidrs, ka šāds stāvoklis nav Rīgas cieņīgs un ka jāspēr solī mūsu arhiepiskapa katedrales un apkārtnes izveidošanā. Jūsu ierosināta un vadoties no Jūsu norādījumiem, Rīgas pilsētas valde 1935. gada 23. septembrī pieņēma lēmumu par šo esotās vietas pārbūvi un jauna laukuma radīšanu. No tā laika ir pagājuši 19 mēneši un 20 dienas, bet mēs tagad esam mūsu lēmumu izpildījuši. Ir atbrīvots 8000 kv. metru liels laukums un radies skats, kādu agrāk bija grūti iedomāties. Par to jāpateicas Jums, augsti godātais Valsts Prezidenta kungs. Tas jaunradīšanas gars, kas pēc 15. maija radies mūsos un mūsu zemē, jo spilgti ir izpaudies arī Rīgas pilsētā, visā mūsu dzīvē, visās mūsdi dzīves nozarēs. Rīgas pilsētas valde ir tāni ieskatā, ka jaunam laukumam jāpaliek par liecinieku tagadējam laikmetam, un tapēc nolēmusi to nosaukt par 15. maija laukumu. (Aplausi.) Ir dziļi simpātiski, ka jaunajā laukumā paša atklāšanas brīdī ir pulcējušies mūsu topošā skolu jaunatne. Rīgas pilsētas valdes vārdā un uzdevuma man ir gods Jūs, augsti godātais Valsts Prezidenta kungs, lūgt 15. maija laukumu atklāt un nodot to vispārējā lietošanā.“

Valsts Prezidents Dr K. Ulmanis atklāja laukumu šādiem vārdiem:

„Ar lielu prieku izpildī šo aicinājumu un pasludīnu, ka mēs tagad visi atrodamies uz jaunatklātā 15. maija laukuma, kā jūs to visi tagad varat skaidri izlasīt uz piestiprinātām plāksnēm pie namu stūriem. 15. maija laukums ir atklāts un nodots publiskas lietošanai.“ (Aplausi.)

Pēc tam, kad Valsts Prezidents bija šo laukumu atklājis, jaunatne viņu jūsmīgi sumināja, un apvienotais skolēnu koris skolēnu orķestra pavadījumā dziedāja: „Rīga dimd“. Tad Valsts Prezidents K. Ulmanis teica savu uzrunu jaunatnei:

„Jaunatne, jaunatnes draugi! Dimdi, nodimdi, varenā Rīga, uz jauno augšanu pār tautu tautām! Latviju varoņu gars ceļ Rīgu, latvieši pašī valda pili, atdzimst mūsu laiku Rīga, stalta, daiļa, dižena.

Kāds brīnišķīgs skats! Kāda aizraujoša aina šie atveras mūsu acu priekšā. Mēs, šai vietā stāvot, redzam tagad no mūsu Rīgas vairāk, kā dažkārt agrākos gados, ilgu laiku pa viņas ielām staigādām. Mūsu priekšā tagad Māras baznīca atvīz visā sava staltuma, un šie uz jauna „15. maija laukuma“, uz šī jaunā laukuma, kas tagad ir atbrīvots no vecu laiku mūrēm un gruvežiem, uz šī atkarotā laukuma, kuram mēs ar nodomu devām 15. maija laukuma nosaukumu, lai tas arī ar savu vārdu, ne tikai vien ar savu esamību, pasaka it visiem mums un visiem citiem, jauniem, veciem, pastāvīgiem Rīgas iedzīvotājiem un caurbraucējiem, ka arī šis laukums vēsta citus laikus. Uz šī laukuma un pie šiem

vi, uz arvien pilnīgāku patstāvību un neatkarību. (Aplausi.)

Šis ceļš ved mūs un visus tos, kas pēc mums nāks un kas uz šī laukuma pulcēsies un kurū soli dimdēs Rīgā un citās vietās Latvijā pāri visām citām dimdoņām, uz patstāvību un neatkarību. Patstāvība un neatkarība ir vajadzīga viņiem un mums visiem — iekšēja, patstāvība mūsu dvēselēs, mūsu domās, mūsu prātā, visos mūsu darbos. (Aplausi.)

Mēs esam jau tik stipri un tik tālu tikuši savā patiesā iekšējā patstāvībā un neatkarībā, ka mēs varam šīs lietas vārdā saukt un par tām runāt. Un lai jūs visi jūtat, ka mums visiem viena doma un vēlēšanās — no šīs patstāvības un neatkarības, kurai vēl jāaug iekšēji mūsos pašos, mēs nekad neatteiksimies un šo neatkarību, kas mums ir dārgi maksājusī, mēs glabāsim un sargāsim.

Tu stāvi, jaunatne, tagad uz šī jaunā baltā ceļa, kas ved mūs arvien tuvāk, kas arvien vairāk tuvina mūs mūsu tēvu zemei, mūsu pašu celtai tēvu zemei, kas ir un kas tiek vadīta no mūsu pašu dotajiem likumiem un kurā viss rodas mūsu pašu roku un smadzeņu veidots; — uz jaunā ceļa, kas ved tēviju, mūsu valstī Latviju, daļu un varenu, pretim mūžībai, no mūžības uz mūžību.

Latvijā šie dzīvoja jau sensenos laikos. Viņi te dzīvoja un šo zemi kopa gadu tūkstošus. Bet liktenis sūta pārbaudījumus ir cilvēkiem, ir tautām. Un vecie raksti vēsta, ka pirms daudz gadiem, daudziem simtu gadiem, ir atbraukuši pa jūras un Daugavas ceļu viesi uz šo vietu un tikuši uzņemti tāni ciemā, kas toreiz te pastāvēja un kas saucas Rīga, laipni un draudzīgi, kā tas arī mūsu dienās notiek, kad pie mums ierodas viesi.

Bet atmaksa iznāca citāda. Drīz vien izradijās, ka tiem, kas bija atbraukuši, bija cits kas prātā nekā draudzība un laba sadzīvošana ar kaimiņiem. Pirmo brīžu miers nav ilgi pastāvējis. Bet šie atbraucēji tomēr daudz ko redzējuši un vērojuši. Vecie raksti vēsta, ka esot zeme, ko latvju tauta apdzīvo, un šiem latvjiem esot „spēka, gara daudz, kad kopa sanākt viņi trauc“. Latvjiem spēka, gara daudz, ja tikai kopa sanākt viņi trauc.

Tālak vēl mēs lasām, ka bijusi liela tauta un par zemgaliem šo tautu saukuši. Un pirmie viesi aizbraukuši, viņiem radīta vieta, kurū sauca par Rīgu. Un tam paša vasarā uz plaša lauka, kuram blakus varēja būt kuģu osta, sāka augt Rīgas pilsēta. Dažus gadus vēlāk ir atzīmēts, ka sakta celt Svētās Marijas baznīca, vēlāk saukta Māras baznīca.

Tā tas ir bijis jau pašā sākumā. Bet tad liktena rats griezās uz priekšu un noveda mūs no brīvības nebrīvībā. Tomēr ciņa nebeidzās. Ciņas neapstājās, nerimst, un ciņu ugunis uzliesmo, arvien no jauna izlauzdamas cauri pelniem. Un gadu simtiem aug upurī, list asinis un neskaistā dzīvības lēt zuduma ciņas, karos, nedienās. Un kalns paceļas mūsu acu priekšā, lielā nepārdzīvējamā upurī priekš divdesmit gadiem, kad tie mums bija jānes visu garo gadu simteņu ciņu nobeigšanai un izbeigšanai, — ciņas, kas bija galīgas, jo tas nesa mums uzvaru un atbrīvoja ceļu jaunai dzīvei.

Un pa šo jauno ceļu mēs, ne no viena neskuhināti, sakām iet, jo nekās, ne apspiešanas, ne ciņas, ne asins upurī nebija vareņi salauzt mūsu tautas garu: tas bija palicis dzīvs un vēl tagad mūsu tautas gars ir stiprs un varens. Visas ciešanas un visas ciņas un upurī bija mūsu

tautas garu stiprinājuši, bija viņu arvien cietāku kaldinājuši. Šie upurī un ciešanas būs spēka un stipruma avots arī nākotnē, jo mēs neaizmirsīsim ne upurus, ne ciešanas. (Aplausi.) Neaizmirsīsim tos arī šini svarīgā brīdī, kad mēs stāvam uz šī laukuma vecajā Rīgā, senas baznīcas priekšā, kad visa vēsture par šiem gadu simtiem top atkal dzīva mūsu domās un atvīz arī mūsu acu priekšā, kad mūsu sirdis ieļejas jauna cerība, jauna apņēmība — tad mēs atminām un godinām tos, kas dzīvības atdeva un galvas nolika par mūsu zemi. (Orķestris atskano sēru maršu.) Mīļā jaunatne, neaizmirsti varoņus, kas cīnījās un cieta par zemi, tautu un valsti. Iepazīsti viņus, turī viņus godā un domas pie viņiem bieži kavēlies. Bet vaičā arī pati sev, vai tu staigā godināmo pēdās, vai paliec viņiem uzticīga un vai tu savās domās, vārdos un darbos, tāpat kā viņi, vairo Latvijas slavu un godu.

Tomēr dzīve mūs sauc. Un arī tevi, jaunatne, dzīve sauc strādāt savu darbu, kas tev piemērots. Bet jau tagad, iekams tavs laiks nāk stāties pieaugušo rindās, centies kalpot Latvijai, cik tev iespējams, jau tagad strādā viņas stiprumam, slavi un godam. Istaī lielais darbs sagaida tevi, kad tu, jaunatne, būsī spēka pilnībā. Līdz tam laikam izlieto katru izdevību un iespēju mācīties, gatavoties un stiprināt savas spējas, ka vari godam veikt darbu un nest atbildību — lielu vai mazu, kāda katram būs jānes. Izaudzini sevi skaidru apziņu par to, ka nav lielāka un cēlāka darba un lielāka goda, kā kalpot Latvijai, kalpot Latvijas idejai. To var izdarīt arī šķietami mazos darbos. Ari mazos darbos var kalpot idejai par patstāvību, neatkarību un tautas vienību, idejai par to, ka katram būs vaīrot savas valsts un tautas godu un slavu: idejai par to, ko devusi mums tautas vienība, ko devis mums 15. maijs.

Jums jāzina, ka jaunatne saņems reiz to, kas ir līdz šim darīts, un viņas pienākums būs šo darbu turpināt un tā rīkoties un strādāt, lai tas, kas padarīts, uz priekšu vēl vairotos, un lai viss iepriekšējais darbs un gadusimtu upurī nebūtu velti bijuši. Un kad kādreiz prātā lenāk domas: nu ko var jaunus un mazaīk lielās, plašās, augstās lietas, par ko es nupat runāju, — tad jums vajaga tikai atcerēties, kā šo jautājumu atrisināja un ka savu ceļu atrada 1918. un 1919. gadā skolēnu un studentu rotas un bataljoni. Ja viņi atrada to — un viņi arī bija jauni, — tad arī katrs cits to var, un katrā laikā to var. (Aplausi.) Lai viņi paliek jums par piemēru un par paraugu. Tad arī jūs augsiet stipri rakstura, ar augstiem ideāliem, un stipri arī tēvzemes mīlestība. Mēs sakām, un tā ir patiesība, ka mūsu nākotnes drošība, visa mūsu nākotne reiz gulsies uz taviem pleciem, jaunatne, un tapēc tev jābūt stiprai, lai ne tikai godam nestu šo mantojumu, bet arī to vairotu. Ceļš uz šo spēku un stiprumu ir atzīga: karstās sirdīs Latvijai, labāko darbu Latvijai, bet vistingrākās prasības un visbargākā mēraukļu pret sevirotāļā, darbā un atpūtā. Lai arvien visaugstāk pār visu stāvētu Latvijas labklājība un gods. Šini punktā ir jābūt un ir vienas domas skolotāju un audzinātāju un jaunatnes starpā. Šai vienotai domai jābūt vispirms zīmējoties uz tautas vienības nepieciešamību, uz to, ko tautas vienība mums ir labu, skaistu un dižu nesusi. Un te man jāpasaka, ka ja mēs zinām, ka jaunatne ir mūsu nākotnes cerība un kila, tad vispirms jāsaprot, ka mēs runājam par vienības

